

CROATIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napišite komentar na jedan od navedenih tekstova:

1. (a)

Biti zemlja

Samo zemlja može reći svome čovjeku
njegovo pravo biće, ime mu, domovinu mu
i svu istinu vremena i svo ime stanja

5 Samo njen čovjek može opstati u svemu
i kad nestrpljivo živi, i kad divno sanja

Teško se oteti žilama riječi i krvotoku korijenja
svome bitku rođenja, svome zavičaju sudbine
Samo čovjek zemlje ima srce ufanja

10 i onda kad ga peku rane i opekline
ili sumnja proganja

Miroslav S. Madjer, *Jesenja berba*, Zagreb, 1999.

- Koja je temeljna misao pjesme?
- Koji je tip stiha primijenjen u pjesmi, i kako se autor njime služi pri izlaganju svojih tema?
- Komentirajte suodnos između jezika i teme (tema) pjesme.
- Na temelju Vašeg čitanja pjesme, kako ljudi danas doživljuju osjećaj “zemlje”.

1. (b)

Klečeći tako pod vrbom susreo sam se opet sa svojom starom željom, da konačno odem u Skalinsku ulicu i da poživim tamo. Kad se već živjeti mora, onda ja ne znam ima li što logičnije nego živjeti ondje gdje bi se moglo opstati. Ako čovjek živi samo s jednom jedinom željom, preostaje mu samo Skalinska neka ulica. Kad već život ne ovisi o njegovoj volji, kao smrt.

U malu strmu mrtvu ulicu dodje se iz nekih drugih ulica po kiši. Ide se potpuno sam Splavnicom i Tkalčičevom. Kiša pada sve do podno Skalinske, tako da fenjere oblijeva još i u Skalinskoj. Onda se stane i pogleda na sve strane ima li koga. Nikoga nema na sve strane. Na sve strane pada kiša. Gore stoji katedrala visoko u zraku, i do nje ne vodi ni jedna ulica u kiši. Ona stoji izvan svega, prisutna u onom posve drugom svijetu pod reflektorima, i ova je ulica samo nevidljiva ključanica kroz koju se prema katedrali viri neopažen, ako se hoće viriti.

Ali, tu je sada Skalinska, i tu se sada počinje odlaziti u onakav život koji se jedini može otrpjeti. Više ne bi trebalo ni da postoji katedrala, ona je potrebna samo kao svjedočanstvo o odsutnosti onoga svijeta pod reflektorima. Utoliko ona samo i postoji u kiši. Nestvarna.

U Skalinskoj nema zapravo nikakvih ozbiljnih vrata. Samo s jedne strane i s druge strane ravni zidovi starih kuća. Mora pljuštati teška, gusta kiša da bi se ušlo. Da bi se ne vidjelo kamo i kuda. Da silna voda iz oblaka zakrije fenjere i da oči okupa i natopi u mraku. Takva jaka kiša da se u nju može ući. Poslije se ide lagano i bez napora strmim tijesnim stubama, ali se tjesnoća samo osjeća, a škripa i ne razabire, sve ostaje daleko, kao da je kišna voda u uhu koje roni po tmuni, a stube još uvijek skrivene iza mokrih kamenih pročelja. Ide se i ide kao na pokretnim stubama, i može se s vremena na vrijeme i zakoračiti, pa se ide brže. Mokro se tjeme hladi na noćnom visinskom zraku koji dolazi odozgo u susret. Uspinjati se može neizmjereno dugo, ali se niotkud više ne će čuti otkucaji s tornjeva. Ne znam u koji sat, ali treba odjednom izabrati vrh stuba i zaustaviti se odmah pred jedinim vratima u vrhu. Pred vratima od suhe daske. Ona su stvarna, škripava, s uzdužnim pukotinama kroz koje zrači miran plamičak lojanice, tako miran kao da gori u ulju, ne u zraku. Treba samo lagano potisnuti vrata i ući. Udje se tiho, da se plamičak i ne pomakne. Podje se do prozorčića, ali ne da se razgleda susjedstvo. Susjedstva nema. Nema krovova pod prozorom, ni zidova, ni nebodera u daljini, ni svjetla nigdje u noći. Podje se do prozora da bi se vidjelo jesu li stakla dobro i sasvim oblijepljena starim listovima novina, izvrnutim, požutjelim i nečitljivim. U sobi je pod od izribanih dasaka, žut i čvorovit. Zidovi se koso susreću visoko u tami bez stropa, a na vratima s unutrašnje strane mala reza. Jer do tih vrata ionako nitko odozdo ne može. U sobi je samo jednostavan krevet i stari stolac pokapan od lojanice. Sjedne se umorno na krevet i kaže se: “Dušo, sada smo svoji”.

Slobodan Novak, *Treba umrijeti logično*, iz knjige “Izgubljeni zavičaj”, Zagreb, 1962.

- Kakva je atmosfera ulomka, i kako je ona stvorena?
- Kakav dojam stječete o pripovjedaču glede načina na koji on sam promatra prikazane prizore?
- Kako se izmjenjuje izmišljajni i reporterski stil?
- Kakve se misli i osjećaji bude u Vama nakon čitanja ulomka?